

NR. 20. VORDERING TOT VERNIETIGING VAN BESLUIT SPECIALIST NIET OPNIEUW TOE TE LATEN

Besluit is jegens specialist onrechtmatig omdat het advies waarop het is gebaseerd geen concrete feiten en omstandigheden bevat die de verwijten schragen en de specialist ter zitting een bevredigende verklaring heeft gegeven voor de gebeurtenissen waarop het bestuur zich beroept. Vordering tot toelating afgewezen in verband met onherstelbaar verstoorde verhoudingen. Schadevergoeding.

Scheidsgerecht voor het Nederlandse Ziekenhuiswezen

(mr. C.J. van Zeben, voorzitter, de heren dr. B.K. Bootsma, mr. L. Schuman, mr. D.A.C. Slump en dr. F.M. Werner, leden, met bijstand van mevrouw mr. M.E. Biezenaar, griffier)

15 december 1995

Bindend advies (95/17) in de zaak van :

A,
wonende te X,
eiser,
gemachtigde mr. M.P.M. Steenberghe,

tegen:

de Stichting B,
gevestigd te X,
gedaagde,
gemachtigde mr. H.P. Utermark.

1. De procesgang

1.1. Eiser heeft bij memorie van eis het Scheidsgerecht verzocht :

- a. te beslissen dat het besluit van 4 mei 1995 jegens eiser onrechtmatig is, dit besluit niet in stand kan blijven en dat de toelatingsovereenkomst tussen partijen in stand blijft met eventueel zodanige voorzieningen als het Scheidsgerecht geraden zal voorkomen ;
- b. subsidiair te bepalen dat eiser door gedaagde moet worden toegelaten als cardioloog tot het C te Y met eventueel zodanige voorzieningen als het Scheidsgerecht zal vermenen te behoren;
- c. meer subsidiair te bepalen dat eiser zal zijn ontheven van zijn verplichtingen uit het concurrentiebeding als omschreven in artikel 26, tweede lid van het Toelatingscontract;
- d. nog meer subsidiair gedaagde te veroordelen tot het betalen van een schadevergoeding in omvang gerelateerd aan een netto jaaromzet, met bepaling dat de kosten op deze procedure gevallen zullen worden gedragen door gedaagde, daaronder mede te rekenen een door het Scheidsgerecht te bepalen bedrag als tegemoetkoming in de kosten van rechtsbijstand aan de zijde van eiser gevallen.

1.2. Gedaagde heeft bij memorie van antwoord geconcludeerd dat het Scheidsgerecht de vorderingen van eiser zal afwijzen met zijn veroordeling in de kosten van deze procedure, waaronder een bijdrage in de kosten van rechtsbijstand aan de zijde van gedaagde.

1.3. Op 5 oktober 1995 heeft de mondelinge behandeling te Utrecht plaatsgevonden. Daarbij was eiser, vergezeld van zijn echtgenote en zijn gemachtigde, aanwezig. Namens gedaagde waren aanwezig drs. D, directeur patiëntenzorg, en dr. E, voorzitter medische staf, vergezeld van de gemachtigde. Beide partijen hebben hun standpunt aan de hand van pleitnota's toegelicht. Eiser heeft nog een aantal produkties in het geding gebracht.

2. Samenvatting van het geschil

2.1. Eiser is sedert 1 augustus 1982 als cardioloog verbonden aan het door gedaagde in stand gehouden F ziekenhuis te X. Aanvankelijk was hij in loondienst evenals sinds december 1985 de cardioloog drs G. Na de fusie met het C te Y is het dienstverband beëindigd, waarna eiser en G op 1 oktober 1991 in maatschapsverband als vrijevestigde specialisten zijn toegelaten tot eerstgenoemde locatie.

2.2. Reeds in 1989 moest worden geconstateerd dat de verhouding tussen eiser en G ernstig was verstoord. In de tweede helft van 1990 leek de relatie tussen beiden verbeterd te zijn. Bij brief van 19 augustus 1993 wendde het bestuur van de medische staf zich echter tot gedaagde met de mededeling dat de twee cardiologen niet in staat waren op eigen kracht enige vorm van samenwerking te realiseren. Het bestuur van de staf vond een lid van de medische staf bereid de beide cardiologen te begeleiden. Deze verzocht vervolgens om psychologische hulp. De aangetrokken psychologe slaagde er evenmin in een werkbare relatie tot stand te brengen. In een brief van 10 augustus 1994 heeft de directie beide maten een laatste kans geboden om een goede en deugdelijke – blijvende – relatie tot stand te brengen. Vervolgens heeft G bij brief van 28 november 1994 de maatschap opgezegd tegen 1 juni 1995.

2.3. In artikel 22 van de Toelatingsovereenkomst van eiser en zijn maat – dat bepalingen bevat over duur en einde van de overeenkomst – is een zogenaamde ontploffingsclausule opgenomen. Daarin wordt – voorzover thans van belang – bepaald dat de overeenkomst eindigt:

‘Door opzegging van de betrokken associatie-overeenkomst, hetzij door de specialist, hetzij door een ander lid van de associatie, indien de specialist geassocieerd is met een of meer andere aan het ziekenhuis verbonden specialisten.

Wordt het vorenbepaalde van toepassing, dan beslist het bestuur, na advies van een op vordering van een of meer betrokken specialisten door het bestuur geformeerde commissie, of en onder welke voorwaarden de toelating van de specialist wordt gecontinueerd, indien althans de specialist daarom verzoekt.’

Als gevolg van deze bepaling is de toelating van beide cardiologen geëindigd.

2.4. Beide cardiologen hebben vervolgens het bestuur verzocht opnieuw te worden toegelaten en een commissie – zoals in vermelde bepaling bedoeld – te formeren. Aldus is geschied. Op 27 januari 1995 bracht de commissie advies uit. Na ‘goed overleg en zorgvuldige afweging’ kwam de commissie tot het oordeel dat de beste oplossing wellicht zou zijn dat beide cardiologen vertrekken, maar dat zulks niet zou stroken met haar uitgangspunt van de continuïteit van de cardiologische zorg in het ziekenhuis. De commissie achtte het ‘aanvaardbaar dat G – tegen wie de minste bezwaren bestaan – een hernieuwde toelating onder strikte voorwaarden krijgt.’

De commissie baseerde haar advies om G en niet eiser wederom toe te laten onder andere op de volgende overwegingen. ‘Zonder dat de schuldvraag wordt gesteld, bestaat binnen de staf de indruk dat collega A door zijn houding en gedrag voor méér problemen gezorgd heeft dan G. Vóór de komst van G was er al een probleemsituatie. Een zwaartepunt met betrekking tot de kritiek op A ligt bij zijn bereikbaarheid. Dit leidde en leidt vaak tot problemen. Frustrerend in zijn gedrag is het feit dat hij persisteert in het niet nakomen van afspraken. Bij G is het vooral zijn rigide houding waarover men een en andermaal niet te spreken is.’

2.5. Bestuur en directie besloten zich te conformeren aan het advies van de commissie en de visie van het stafbestuur dat te kennen gaf zich volledig met het advies te kunnen verenigen. Bij brief van 4 mei 1995 hebben zij dat aan eiser meegedeeld. Hem werd echter toegestaan zijn praktijk in het ziekenhuis voort te zetten ‘gedurende zes weken na heden of – indien u beroep zoudt instellen bij het Scheidsgerecht – tot het einde van de maand waarin het Scheidsgerecht uitspraak zal doen.’

2.6. Het standpunt van eiser komt – samengevat – op het volgende neer.

Eiser is van oordeel dat het besluit van 4 mei 1995 wegens de gebrekkige wijze van totstandkoming en motivering onzorgvuldig is en niet in stand kan blijven. Bestuur en directie hebben zich volledig geconformeerd aan het advies van de commissie. Maar over de in dat advies genoemde argumenten van bereikbaarheid en niet nakomen van afspraken is nooit enige discussie gevoerd. Eiser ontkent het als structureel probleem, omdat met name in collegiale contacten hem zulks nimmer concreet is verweten. Bovendien is het vreemd en procedureel dubieus dat het advies hem pas op 19 april 1995 tijdens de bespreking tussen eiser, de directeur en de voorzitter van het bestuur is overhandigd. Primair zou onderzocht moeten worden of het mogelijk is eiser als cardioloog te verbinden aan het ziekenhuis te Y, waarbij dan

tussen de cardiologen – zo mogelijk na uitbreiding met een cardioloog – een nadere regeling omtrent de samenwerking zou kunnen worden getroffen.

Subsidiair zou overwogen kunnen worden hem als cardioloog aan het ziekenhuis te Y te verbinden zonder verdere bindingen met de cardiologen te X.

Meer subsidiair is er reden eiser te ontheffen van zijn verplichtingen uit het concurrentiebeding.

Nog meer subsidiair zou een schadevergoeding in omvang gerelateerd aan een netto jaaromzet aan de orde kunnen komen.

2.7. Het standpunt van gedaagde komt – samengevat – op het volgende neer.

Bestuur en directie hebben na zorgvuldige afweging besloten het advies van de commissie en het stafbestuur te volgen.

De toelating van G is onder voorwaarden gecontinueerd voor bepaalde tijd.

Hoewel ongetwijfeld beide cardiologen schuld hebben aan hun slechte relatie, ligt die schuld toch in overwegende mate bij eiser. In een brief van het stafbestuur van 19 juli 1994 wordt opgemerkt :

‘Binnen de staf gaan steeds meer stemmen op om krachtadig op te treden. Men vindt dat de situatie niet langer kan voortbestaan. Meer dan naar G werd vooral gewezen naar A. Hij wordt verantwoordelijk gesteld voor de problematiek. De internistengroep leeft met de gedachte om het vertrouwen in A op te zeggen’

In een vergadering van 14 september 1994 heeft de staf dat oordeel nog eens bevestigd. Het stafbestuur maakte nog melding van het regelmatig niet naleven van afspraken door eiser. Zulks was voor de directie een bekend geluid omdat ook door haar in de loop der tijden veelvuldig is geconstateerd dat eiser afspraken niet naleefde. Zoals uit een overgelegd lijstje blijkt kwam eiser in juni 1994 binnen een tijdsbestek van acht dagen vier keer een afspraak niet na. Daaronder was het feit dat eiser op 15 juni 1994, terwijl hij dienst had, naar Frankrijk was vertrokken. De problemen met eiser dateren reeds uit een ver verleden. In oktober 1986 bleek hij afwezig en onbereikbaar voor een tweetal patiënten en twee dagen later had hij zijn waarneming niet naar behoren geregeld. Een en ander leidde tot een schriftelijke waarschuwing.

De schuldvraag was overigens niet, althans niet zonder meer, beslissend voor het besluit van gedaagde om eiser niet meer toe te laten. Zwaar heeft gewogen dat eiser in de medische staf van niemand enige steun had.

De aanwezigheid van G is een feitelijk gegeven. De primaire vordering, dat de toelatingsovereenkomst in stand blijft, is daarom in geen geval toewijsbaar. Indien twee specialisten in maatschapsverband niet kunnen samenwerken, en zelfs niet met elkaar communiceren, kunnen die specialisten dat buiten maatschapsverband nog veel minder.

De subsidiaire vordering is evenmin toewijsbaar. De internisten in Y zijn niet bereid om aan een dergelijke oplossing mee te werken. Toewijzing van de vordering zou dus betekenen dat het probleem wordt verplaatst van X naar Y. Ook op die plaats zou eiser moeten kunnen samenwerken met G. Daarbij is tevens van belang dat inmiddels de medische staven op beide locaties zijn geïntegreerd.

Ook bestaat geen goede grond eiser te ontheffen van het concurrentiebeding dat door eiser vrijelijk is aanvaard.

De meest subsidiaire vordering tot veroordeling van schadevergoeding dient evenzeer te worden afgewezen. Er bestaat geen enkele grond gedaagde tot betaling daarvan te veroordelen.

3. Bevoegdheid van het Scheidsgerecht

De bevoegdheid van het Scheidsgerecht om in deze procedure bij wege van bindend advies uitspraak te doen, vloeit voort uit artikel 22 van de toelatingsovereenkomst en uit het reglement van het Scheidsgerecht.

4. Beoordeling van het geschil

4.1. In deze procedure dient de vraag te worden beantwoord of gedaagde, nadat tengevolge van de opzegging van de maatschap door G aan de toelating van eiser en G een einde was gekomen, op 4 mei 1995 in redelijkheid heeft kunnen besluiten niet eiser, maar G, wederom toe te laten.

Het advies, dat op grond van artikel 22, onder d, van de toelatingsovereenkomst aan gedaagde werd uitgebracht en waarop het besluit van gedaagde is gebaseerd, bevat geen concrete feiten en omstandigheden die de bewering dat eiser ‘door zijn houding en gedrag voor méér problemen gezorgd heeft dan collega G’, dat zijn bereikbaarheid vaak tot problemen leidde en ‘dat hij persisteert in het niet nakomen van afspraken’, kunnen schragen. Voor eiser is het onmogelijk dergelijke algemene beweringen gemotiveerd te betwisten.

Gedaagde heeft zich voorts beroepen op gebeurtenissen in 1986 en juni 1994. Nog daargelaten of gedaagde zich thans voor haar besluitvorming nog met vrucht kan beroepen op een voorval in 1986, heeft eiser voor al deze gevallen ter zitting van het Scheidsgerecht een bevredigende verklaring gegeven die door gedaagde niet dan wel onvoldoende is weersproken.

Op grond van het vorenstaande is het Scheidsgerecht van oordeel dat het besluit van gedaagde van 4 mei 1995 niet kan worden gedragen door de daarvoor aangevoerde gronden en jegens eiser onrechtmatig is.

4.2. Over de door eiser ingediende vorderingen overweegt het Scheidsgerecht het volgende.

De primaire en subsidiaire vordering komen niet voor toewijzing in aanmerking. Vaststaat dat de verhouding tussen beide cardiologen onherstelbaar is verstoord. Indien eiser hetzij op de locatie X, hetzij (slechts) op de locatie Y zou worden toegelaten, zou hij genoodzaakt blijven met zijn collega samen te werken. Dit klemt temeer nu inmiddels de medische staven van beide locaties zijn geïntegreerd. Bovendien hebben, naar gedaagde ter zitting nog eens heeft bevestigd, ondanks pogingen daartoe van de directie de internisten in Y te kennen gegeven niet bereid te zijn aan een dergelijke oplossing hun medewerking te verlenen. Toelating van eiser tot de locatie Y zou derhalve slechts een verplaatsing van de problemen zijn.

Het Scheidsgerecht ziet – mede gelet op de beperkte strekking daarvan – evenmin aanleiding eiser te ontheffen van het bij zijn toelatingsovereenkomst aangegane concurrentiebeding, inhoudende de verplichting om binnen een tijdvak van vijf jaar na beëindiging van de toelatingsovereenkomst binnen de provincie H op enigerlei wijze werkzaam te zijn als specialist, anders dan binnen het ziekenhuis.

Wel is het Scheidsgerecht van oordeel dat gedaagde jegens eiser verplicht is tot betaling van schadevergoeding. Daarbij wil het Scheidsgerecht rekening houden met de mogelijkheid dat eiser als gevolg van zijn hartklachten in 1994 een mindere omzet heeft gerealiseerd dan in de voorafgaande jaren. Vandaar dat het de schadevergoeding vaststelt op de netto-jaarmzet over het jaar 1994 of – indien dat hoger zou uitvallen – op de gemiddelde netto-jaarmzet over de jaren 1992 tot en met 1994. Eiser zal een en ander ten opzichte van gedaagde nader dienen te specificeren. Voorts zal gedaagde worden veroordeeld in de kosten van het Scheidsgerecht en in de kosten van rechtsbijstand van eiser, een en ander zoals hieronder nader is bepaald.

5. Beslissing

Het Scheidsgerecht stelt het volgende bindend advies vast :

5.1. Veroordeelt gedaagde aan eiser te betalen de netto-jaarmzet over 1994 of – indien dat hoger zou uitvallen – de gemiddelde netto-jaarmzet over de jaren 1992 tot en met 1994.

5.2. Wijst de overige vorderingen af.

5.3. Veroordeelt gedaagde in de kosten van het Scheidsgerecht, vastgesteld op f 6.300,=.

5.4. Veroordeelt gedaagde in de kosten van rechtsbijstand van eiser tot een bedrag van f 1.420,=.